

INHOUD

ONTDEKKEN 6

Welkom in Florence en Toscane.....	8	Veelzijdig Florence en Toscane.....	24
De parels van Florence en Toscane.....	10	Jaaroverzicht van Florence en Toscane.....	50
Zicht op Florence en Toscane.....	14	Een korte geschiedenis.....	52
Reisroutes.....	16		

BELEVEN – FLORENCE 56

Rond de Duomo.....	62	Rond San Lorenzo.....	98
Rond Santa Croce.....	86	Oltrarno.....	116

BELEVEN – TOSCANE 132

Noordoost-Toscane.....	138	Noordwest-Toscane.....	192
Midden-Toscane.....	152	Zuidwest-Toscane.....	220
Zuidoost-Toscane.....	168		

WEGWIJS 234

Voor vertrek.....	236	Register.....	244
Florence en Toscane onderweg.....	238	Nuttige uitdrukkingen.....	252
Praktische informatie.....	242	Dankbetuiging.....	254

WELKOM IN FLORENCE EN TOSCANE

Prachtige meesterwerken uit de renaissance, robijnrode chianti en pikante pecorinokaas, met cipressen bedekte heuvels en doolhofachtige middeleeuwse stadjes vol eeuwenoude traditie. Wat uw droomreis naar Florence en Toscane ook inhoudt, deze Capitoool Reisgids is de perfecte metgezel.

Als bakermat van de renaissance is de artistieke erfenis van Florence en Toscane ongeëvenaard. Van Michelangelo's *David* tot de scheve toren van Pisa, u vindt er vele wereldberoemde iconen. Het culinaire erfgoed van de regio is al even rijk, met in elke stad en elk dorp eigen unieke delicatessen: probeer een *panino col lampredotto* in Florence, ga op truffeljacht in San Miniato of geniet in Livorno van *cacciucco*. En geen reis naar Toscane is natuurlijk niet compleet als u de lokale wijn niet even proeft. Brunello di Montalcino en Vernaccia di San Gimignano zijn slechts enkele van de vele overheerlijke wijnen.

De middeleeuwse steden en dorpen van Toscane zijn perfect bewaard gebleven. In de historische straten vindt u een keur aan architectonische hoogstandjes en gezellige pleinen.

Het platteland van Toscane is een stuk rustiger maar niet minder kleurrijk: u ziet er betoverende landschappen zoals de groene heuvels van Val d'Orcia, de regenboogkleurige stranden van Elba en de witte marmergroeven van Carrara. Stedelijk of landelijk, dit is Italië op zijn allermooist.

Van de kronkelstraatjes van Florence tot de uithoeken van de Toscaanse Archipel, de regio is opgedeeld in gemakkelijk te behappen hoofdstukken, met gedetailleerde routes, deskundige lokale kennis en kleurrijke, handige kaarten, zodat u uw perfecte bezoek kunt plannen. Of u nu een weekend, een week of langer blijft, deze Capitoool Reisgids zorgt ervoor dat u het allerbeste ziet wat de regio te bieden heeft. Geniet van deze gids en geniet van Florence en Toscane.

1

2

3

- 1 Galleria Palatina in het Palazzo Pitti in Florence.
- 2 Een rustieke boerderij en cipressen in Toscane.
- 3 De prachtige gevel van de Santa Croce in Florence.
- 4 Zicht op de Duomo en de daken van Florence.

4

Fietsplezier

Fietsen is altijd al een populaire activiteit geweest in Toscane, maar de laatste tijd is het nog toegankelijker geworden met de komst van duidelijk gemarkeerde routes en apps voor racefietsers en mountainbikers. Er zijn tal van verhuurbedrijven in de regio. Ze hebben vaak ook e-bikes op voorraad voor mensen die een beetje hulp prettig vinden. De paden door de aantrekkelijke wijngaarden van de Chianti zijn ideaal om per fiets te verkennen. De grote steden hebben allemaal een fietsdeelsysteem.

Een relaxte fietstocht door het Toscaanse landschap

Weetje

Toscane heeft een paar skiresorts, waaronder Abetone in de Apennijnen.

FLORENCE EN TOSCANE VOOR BUITEN- ACTIVITEITEN

Overall in Toscane kunt u heerlijk de natuur in trekken. Of u nu wilt wandelen, fietsen, paardrijden of peddelen, u bepaalt uw eigen tempo. Geniet van uw verkenningstocht door het prachtige landschap van de regio.

Prachtige wandelwegen

Van stadswandelingen tot wandeltochten door prachtige natuurgebieden, er zijn tal van mogelijkheden voor elk niveau. Langeafstandsroutes zijn onder meer de Via Francigena (blz. 215) en de Anello del Rinascimento. In de buurt van Pitigliano wandelt u door de Etruskische Vie Cave (blz. 231), een netwerk van paden die zijn uitgehouden in de rotsen.

Wandelen door het pittoreske landschap van Toscane

Spannende watersport

Elba (blz. 226) is een topduiklocatie, maar is ook perfect voor sporten als kitesurfen en windsurfen, evenals Talamone bij Orbetello (blz. 232). De rotsachtige kust bij Monte Argentario (blz. 232) is ideaal voor kajakkers, en u kunt er overal een bootje huren. Lago di Bilancino (blz. 146) biedt ook tal van watersporten.

Een kitesurfer scheert over de golven langs de kust

Paardrijden

Toscane heeft een goed netwerk aan ruitersporen en boerderijen die accommodatie en stalfaciliteiten bieden. De vele stallen in de regio, zoals die bij San Rossore Park (blz. 198) en Il Borro (blz. 149), bieden les en excursies, variërend van een uur tot meerdere dagen. In Maremma kunt u een paard opzadelen en meedoen met de *butteri* (Toscaanse cowboys) op de Alberese-estate (www.alberese.com).

Paardrijden door boerenland op een zomerse dag in Val d'Orcia

TOP 5 GOLF-BANEN

Poggio dei Medici

📍 Scarperia
Een bevoorrechte baan met 18 holes.

Argentario Golf Resort

📍 Porto Ercole
Stijlvol sparesort met 18 panoramische holes.

Golf Club Castelfalci

📍 Montaione
Een 27-holesbaan en wijngoed.

Golf Ugolino

📍 Impruneta
Een 18-holesbaan gesticht in 1934.

Golf Club Punta Ala

📍 Punta Ala
Een prachtige 18-holesbaan met zeezicht.

DEUREN

Lorenzo Ghiberti mocht na een wedstrijd in 1401 de noorddeuren van het Baptisterium ontwerpen. In 1425-1452 ontwierp hij de oostdeuren, die Michelangelo de 'Poort naar het Paradijs' noemde. De oorspronkelijke tien reliëfpanelen zijn in het Museo dell'Opera del Duomo (blz. 76), die van het Baptisterium zijn kopieën.

↑ Fresco's in de koepel van Brunelleschi

← De enorme koepel van de Duomo en de Campanile torenen over de stad uit

De top van de koepel biedt een spectaculair uitzicht.

Bakstenen van verschillende omvang werden geplaatst in een zelfondersteunend patroon, een techniek die is afgekeken van het Pantheon in Rome.

Brunelleschi's koepel was de grootste van die tijd die zonder steunconstructie werd gebouwd. Een binnenschaal biedt de basis voor de balken die de buitenschaal ondersteunen.

Een 15de-eeuwse fresco van Domenico di Michelino, met daarop de dichter Dante buiten Florence tegen een achtergrond van Vagevuur, Hel en Paradijs.

Een 16de-eeuwse marmeren vloer heeft het patroon van een labyrint.

Terracotta panelen met bas-reliëfs zijn van Andrea Pisano.

De Duomo, gezien vanaf de Piazza del Duomo ↑

1 23

DUOMO EN BAPTISTERIUM

📍 E6-F6 📍 Piazza del Duomo 📞 1, 6, 14, 23
🕒 Tijden variëren, zie website 📅 15 aug., 25 dec. en religieuze feestdagen 🌐 duomo.firenze.it

De rijkversierde Duomo met zijn oranjebetegelde koepel, de Santa Maria del Fiore, torent hoog boven het hart van de stad uit en is het symbool van Florence.

De enorme koepel van de kathedraal (de grootste stenen koepel die ooit gebouwd is) werd ontworpen door architect Filippo Brunelleschi en domineert de stad Florence. Alleen al de omvang tekende de vastberadenheid van Florence om in alles voorop te lopen. Het Baptisterium met zijn beroemde deuren is een van de oudste gebouwen van Florence, waarschijnlijk uit de 4de eeuw. De Campanile werd in 1334 ontworpen door Giotto, in zijn functie van stadsarchitect, en voltooid in 1359, 22 jaar na zijn dood. Op de gevel ziet u een kleurrijke verzameling marmeren panelen in de tinten groen en roze. De Duomo is gratis te bezoeken. Voor andere delen van het complex moet u wel een kaartje kopen. U kunt voor elk deel apart een kaartje kopen of kiezen voor een combiticket.

↑ Mozaïeken in het Baptisterium

Kleurrijke 13de-eeuwse mozaïeken van het Laatste Oordeel siëren het plafond van het Baptisterium.

→ Het Baptisterium in Florence

1 CHIANTI

A S4 wchianti.com

De Chianti is een van de bekendste en mooiste wijnstrekken van Toscane. De De' Medicigroothertog Cosimo III wees in 1716 voor het eerst officieel dit met wijngaarden bezaaide gebied tussen Florence en Siena aan voor de productie van de chiantiwijn.

De glooiende hellingen en weidse panorama's ten zuiden van Florence gaan richting Siena over in heuvelachtiger terrein, met tal van kronkelwegen en schilderachtige dorpjes gebouwd in de typische honingkleurige steen. Er zijn verscheidene historische abdijen en kastelen in het gebied. Vele ervan huisvesten een wijnmakerij en bieden rondleidingen, proeverijen en accommodatie. Wijn speelt al eeuwenlang een belangrijke rol in de Chianti. In het bezoekerscentrum Casa del Chianti Classico in Radda kunt u er alles over te weten komen.

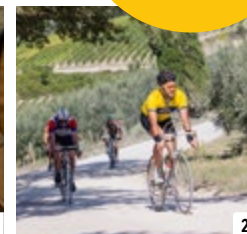
WIJNGIDS VOOR DE CHIANTI

In een groot deel van Toscane wordt chianti gemaakt, zoals in Pisa, Arezzo en Pistoia, maar in 1932 werd de term 'Classico' toegevoegd voor wijnen die uitsluitend in de Chianti worden gemaakt. Deze prestigieuze wijnen moeten voor ten minste 80 procent gemaakt zijn van sangiovese-druiven. Een Chianti Classico Riserva is zo'n wijn, met een rijping van 24 maanden. Een Gran Selezione wordt gerijpt gedurende 30 maanden.

Weetje

Gemiddeld worden er jaarlijks zo'n 38 miljoen flessen Chianti Classico geproduceerd.

- 1 De kelders van de Chianti liggen vol met enorme vaten waarin de gelijknamige wijn wordt gerijpt.
- 2 L'Eroica is een fietsevenement door de Chianti.
- 3 De strak aangelegde wijngaard in Panzano baadt in het Toscaanse zonlicht.

Zonsopkomst boven de heuvels van de Chianti, vol historische gebouwen (inzet) ↑

Greve in Chianti

[Piazza Matteotti 10;](#)
055-8546299

Hoewel groter dan de andere dorpen in de Chianti, is Greve, genoemd naar de rivier die door het centrum stroomt, net zo aantrekkelijk. De stad heeft een bijzondere driehoekige piazza, omzoomd met portico's waarin karakteristieke eethuisjes, winkels en bars zijn gevestigd. Een mooie weg leidt naar het nabijgelegen pittoreske ommuurde heuvel-dorp Montefioralle.

Panzano in Chianti

wpanzano.com

Dit rustige heuvel-dorp biedt weidse uitzichten over het fraaie landschap van de Chianti. Een voetpad leidt naar de door bomen omgeven San Pietro alle Stinche, een kerk die ooit deel uitmaakte van een middeleeuws kasteel. De slagerij van Dario Cecchini in de Via XX Luglio is ook een bezoek waard.

EN VERDER...

3

Costa degli Etruschi

A Q4-5 **L** Livorno **M**
F Piazza Barontini 26,
Cecina **W** visitcostadeglietruschi.com

De prachtige kuststrook tussen Livorno en Piombino staat bekend als de Costa degli Etruschi vanwege de vele sporen van Etruskische nederzettingen, met name in het Parco Archeologico di Baratti e Populonia aan de Golf van Baratti. Hier zijn ook overblijfselen van een Romeinse acropolis en een 11de-eeuws Benedictijns klooster te vinden.

Dit gebied is rijk aan vegetatie, met prachtige stranden en rotsachtige baaien. U vindt er tal van leuke dorpjes en stadjes. Vanuit een groot deel van het gebied kijkt u mooi uit op Elba, vooral vanuit het ommuurde dorp Populonia Alta. In de 15de-eeuwse Santa Crocekerk ziet u delen van fresco's die worden toegeschreven aan Il Sodoma.

Andere hoogtepunten van het gebied zijn de mooie middeleeuwse dorpen Suvereto en Montescudaio en de luxe badplaats

Castiglioncello, met rode kliffen en mooie baaien die zowel schilders als schrijvers hebben geïnspireerd. Het heuvelstadje Castagneto Carducci en het nabijgelegen dorp Bolgheri, beide gebouwd rond middeleeuwse kastelen van de adellijke familie Della Gherardesca, zijn befaamd om hun heerlijke wijnen. Het wijnmuseum **MuSeM** bevindt zich op landgoed Casone di Ugolino, met een 15de-eeuwse boerderij.

MuSeM

A Via Casone di Ugolino 24, Castagneto Carducci
D Di-zo 15.00-19.00 uur
W casoneugolino.com

4

Massa Marittima

A R5 **M** **F** Piazza Garibaldi (0566-906554)

De heuvelstad Massa Marittima kent een welvarende geschiedenis dankzij de mijnen van de Colline Metallifere, waar sinds de Etruskische tijd metaalertsen (koper, zilver en lood) worden gewonnen. De middeleeuwse Città Vecchia ligt rond de Piazza Garibaldi, waar zich de

belangrijkste monumenten bevinden, waaronder de romaanse Duomo, gewijd aan St. Cербone, een heilige uit de 6de eeuw wiens verhaal in steen boven de deur wordt verteld, en het 13de-eeuwse Palazzo Podestà, waarin het **Museo Archeologico** is ondergebracht. De **Torre del Candelieri**, gebouwd in 1228, werd later in hoogte teruggebracht en verbonden met het 14de-eeuwse Fortezza Senese. In 1413 werd er een klok toegevoegd, die in 1760 door de huidige werd vervangen. Het uitzicht vanaf de top is magnifiek. Andere bezienswaardigheden in de stad zijn het

↑ Over de moerassige Maremma hangt's ochtends een witte nevel

Museo della Miniera (mijnbouw museum), waarvan een deel zich in een oude mijnschacht bevindt. De Fonte dell'Abbondanza aan de Via Ximenes is een groot bouwwerk met drie bogen waar de plaatselijke bewoners vroeger hun water kwamen halen. Onlangs kwam er nog een originele fresco aan het licht: l'Albero della Fecondità, waarin twee vrouwen elkaar aan het haar trekken terwijl ze vechten om het fallische fruit dat ze van een boom plukken.

Museo Archeologico

A Palazzo del Podestà, Piazza Garibaldi **T** 0566-906525 **W** Wegens renovatie

Torre del Candelieri

A Piazza Matteotti **T** 0566-906525 **D** Tijden variëren, bel van tevoren

Museo della Miniera

A Via Corridoni **T** 0566-906525 **D** Vr-zo

De Duomo aan de Piazza Guiseppe Garibaldi in Massa Marittima

5

De Maremma

A R6 **L** Livorno/Grosseto **M** **S**

De oude Etrusken waren de eersten die de moerassen van de Maremma bewoonden, gevolgd door de Romeinen, maar na de val van het Romeinse Rijk was het gebied tot de 18de eeuw vrijwel onbewoond. Nu wordt er veel landbouw bedreven, maar de Maremma heeft nog steeds veel natuurschoon dankzij het **Parco Naturale della Maremma**, een beschermd natuurgebied dat zich uitstrekt over 25 km langs de kust. Het bezoekerscentrum in Alberese is de toegangspoort tot het reservaat. U vindt er tal van wandel- en fietspaden, een strand, uitkijktorens en een 12de-eeuwse cisterciënzer abdij. Grosseto, de belangrijkste stad van de Maremma, heeft een laat-13de-eeuwse Duomo met een fraaie zwart-witte gevel en goed bewaarde 16de-eeuwse muren. Het Museo Archeologico e d'Arte della Maremma toont Etruskische en Romeinse kunstvoorwerpen, veel uit de oude vindplaatsen Roselle en Vetulonia, landinwaarts bij Castiglione della Pescaia. Dit

Weetje

Vroeger was de Maremma het domein van bandieten. De beroemdste was Domenico Tiburzi, de 'Robin Hood van Toscane'.

oude vissersdorp is nu een aantrekkelijke badplaats. Het exclusievere Punta Ala is populair is bij jachteigenaren en golfers.

Parco Naturale della Maremma

A **C** Centro Visite Alberese, Via Bersagliere 7/9 **D** Dag. **W** parco-maremma.it

SUPERTUSCANS

Toen de Toscaanse wijnbouwers zich gingen ont trekken aan de strenge regels van de Chianti en gingen experimenteren met verschillende blends door druiven als de cabernet sauvignon toe te voegen aan hun sangiovese, konden deze wijnen ondanks hun kwaliteit alleen 'tafelwijn' genoemd worden. Om ze toch te onderscheiden, worden topwijnen zoals Tignanello, Ornellaia en Sassicaia nu Supertuscans genoemd.

